

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Η Ορθόδοξη πίστη είναι εκείνη, η οποία συνδέει το Ρωσικό και το Σερβικό λαό

Με τον ανταποκριτή του «Radio Rosiji» (Ραδιόφωνο της Ρωσίας) κ. Τ. Μπλοχίν πραγματοποίησε συνάντηση στις 5 Απριλίου 2011 ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας, Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας.

Κατόπιν αιτήματος του ανταποκριτή του Σερβικού Τμήματος του «Radio Rosiji» ο Σεβασμιώτατος κ. Ιλαρίωνας αναφέρθηκε στην επίσκεψή του στο Βελιγράδι. Στα πλαίσια της επισκέψεως από 31 Μαρτίου έως 2 Απριλίου, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με τον Πρόεδρο της Σερβίας Μπ. Τάντιτς, τον Αγιώτατο Πατριάρχη Σερβίας Ειρηναίο και μέλη της Ιεράς Συνόδου της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας καθώς και με τον Υπουργό Εξωτερικών της Σερβίας Βουκ Ερέμιτς και άλλους επισήμους. Επίσης με συνδρομή του ΥΠΕΞ της Σερβίας και της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Σερβίας στο Μέγαρο Μουσικής Κολάρατς οργανώθηκε συναυλία της Ρωσικής εκκλησιαστικής μουσικής, κατά τη διάρκεια της οποίας ερμηνεύθηκε το ορατόριο «Τα Κατά Ματθαίο Πάθη» του Μητροπολίτη Ιλαρίωνα. Ο Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας ακόμα τέλεσε Θεία Λειτουργία στην Ιερά Μονή Ρακόβιτσα, όπου ενταφιάστηκε ο Πατριάρχης Σερβίας Παύλος.

Ο Ιεράρχης τόνισε:

«Επισκέφθηκε επανειλημμένως τη Σερβική γη ακόμα και σε πιο δύσκολα χρόνια για τη χώρα, όταν η Σερβία υπέστη νατοϊκούς βομβαρδισμούς. Ίσως αυτή ήταν η επίσκεψη, την οποία θυμάμαι καλύτερα

από τις υπόλοιπες: ο ουρανός πάνω από το Βελιγράδι γεμάτος με γραμμές από τα αεροσκάφη, τα οποία κάθε πεντάλεπτο απογειωνόταν από το έδαφος της Ουγγαρίας για να ρίξουν βόμβες στη Σερβική πρωτεύουσα.

Ήμουν συνοδός του Αγιωτάτου Πατριάρχη Κυρίλλου, τότε Προέδρου του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας, στην ειρηνευτική αποστολή με σκοπό να πείσει τον Πρόεδρο της Σερβίας Σλομποντάν Μιλόσεβιτς να προβεί σε διαβήματα προς την παύση αυτής της εισβολής και την ειρηνική επίλυση του προβλήματος. Δυστυχώς, η αντιπροσωπεία με εκπροσώπους από διάφορες χώρες, συμπεριλαμβανομένων και δυτικών, δεν κατάφερε να πείσει τον Μιλόσεβιτς να ακολουθήσει το προτεινόμενο σχέδιο, αλλά το ίδιο το γεγονός αυτής της αποστολής επιβεβαιώνει το διαρκές μεγάλο ενδιαφέρον της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας στην ειρηνική διευθέτηση των Βαλκανίων.

Μια άλλη επιβεβαίωση των παραπάνω αποτέλεσε η επίσκεψη του μακαριστού Πατριάρχη Αλεξίου Β΄ στη Σερβία, όταν συλλειτούργησε με τον Πατριάρχη Σερβίας Παύλο στον υπό κατασκευή Ιερό Ναό του Αγίου Σάββα στο Βρατσάρε».

Ανάμεσα σε θέματα που θίχθηκαν κατά τη διάρκεια της συνάντησης του Μητροπολίτη Ιλαρίωνα με τον Πρόεδρο της Σερβίας, ξεχωριστή θέση κατείχε το θέμα του εσωτερικού διάκοσμου του Ιερού Ναού του Αγίου Σάββα. Μιλώντας με τον Πρόεδρο Μπ. Τάντιτς, ο οποίος ηγείται και του Κοινωνικού Συμβουλίου για την κατασκευή του Ναού, ο Πρόεδρος του ΤΕΕΣ επιβεβαίωσε την προθυμία της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ρωσίας και Ρώσων επιχειρηματιών να συμμετέχουν στο έργο. Ο ανταποκριτής παρακάλεσε τον Σεβασμιώτατο κ. Ιλαρίωνα να αναφερθεί στην ενδεχόμενη συμβολή στο έργο της Ρωσίας και του Πατριαρχείου Μόσχας. Ακολουθεί η απάντηση του Ιεράρχη:

«Ο Ιερός Ναός του Αγίου Σάββα είναι ένας από τους μεγαλοπρεπέστατους Ορθοδόξους Ναούς ανά τον κόσμο και ο μεγαλύτερος στα Βαλκάνια. Βέβαια, είναι σημαντικό ώστε ο εσωτερικός διάκοσμος να ανταποκρίνεται στο μεγαλείο του. Η Σερβική πλευρά προτείνει τη ψηφιδωτή διακόσμηση όλου του χώρου του Ναού, που συνολικά σημαίνει δέκα επτά χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα επιφάνειας. Είναι ένα άνευ προηγουμένου στις διαστάσεις του έργο, που θέλει τεράστια έξοδα. Η αξία ενός τετραγωνικού μέτρου ψηφιδωτών ανέρχεται σε δυο με δυόμισι περίπου χιλιάδες ευρώ που σημαίνει ότι για την υλοποίηση του έργου χρειάζονται περίπου σαράντα εκατομμύρια ευρώ.

Φυσικά ότι για τη συσσώρευση αυτού του ποσού χρειάζονται μεγάλες προσπάθειες. Ο Πρόεδρος της Ρωσίας κ. Δ. Μεντεβέντεφ και ο Πρωθυπουργός της χώρας μας κ. Β. Πούτιν επανειλημμένως επιβεβαίωσαν την προθυμία της Ρωσικής πλευράς να συμμετάσχει στη χρηματοδότηση του έργου.

Κατά τη διάρκεια της πρόσφατης επισκέψεως, αφού γνώρισα από κόντά τα σχέδια του εσωτερικού

διάκοσμου του Ναού, διαπίστωσα ότι ο σχεδιασμός των μωσαϊκών ευρίσκεται ακόμα σε πολύ πρώιμη φάση. Έχω δει δυο τόμους με έγγραφα από τους τέσσερις που προβλέπονται, και αυτοί περιλαμβάνουν μόνο τις περιγραφές των αγιογραφικών παραστάσεων και τις θέσεις, όπου θα τοποθετηθούν. Κανένα συγκεκριμένο παράδειγμα δεν διέβλεψα σ' εκείνα τα σχέδια. Από τη μια είναι κακώς, διότι η ίδια η διαδικασία του σχεδιασμού θα πάρει ένα αόριστο χρόνο ακόμα και δε θα μπορέσουμε να προβούμε αμέσως στην υλοποίηση των έργων, από την άλλη έχουν μείνει ευρείες ευκαιρίες για την επεξεργασία ενός έργου από Σέρβους και Ρώσους ειδικούς το οποίο να ανταποκρίνεται σε όλες τις απαιτήσεις. Πρόκειται για την κατασκευή μωσαϊκών σε βυζαντινό ύφος, όμως σήμερα υπάρχουν πολύ διαφορετικές προσεγγίσεις για το τι σημαίνει αυτό.

Στη Ρωσία και άλλες χώρες στη δικαιοδοσία της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ρωσίας υπάρχουν πολλοί έμπειροι ειδικοί και μάστορες ικανοί να επεξεργασθούν το σχετικό έργο και να συμμετάσχουν σε αυτό προσωπικά. Πρέπει να θυμόμαστε ότι τα τελευταία είκοσι χρόνια έχουμε χτίσει και αναστηλώσει περισσότερους από είκοσι πέντε χιλιάδες Ιερούς Ναούς. Αυτό το έργο σε ορισμένες περιπτώσεις προέβλεπε τη ψηφιδωτή διακόσμηση του εσωτερικού των Ναών. Έχουμε ειδικούς σε αυτό τον τομέα και είμαστε πρόθυμοι να μοιράσουμε τη εμπειρία, που έχουμε συσσωρεύσει».

Σχετικά με την κατάσταση στο Κόσσοβο και Μετόχια ο Μητροπολίτης Ιλαρίωνας υπενθύμισε ότι «με την ανεκτικότητα του διεθνούς κοινού στο Κόσσοβο έχουν συμβεί γεγονότα, τα οποία πιστοποιούν τη σοβαρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η επιβεβαίωση αυτών είναι μια κατάσταση όταν με σιωπηλή συγκατάθεση των δυτικών δυνάμεων ο Σερβικός Ορθόδοξος πληθυσμός εκδιώχθηκε από τις εστίες του και πολλοί Ιεροί Ναοί στο έδαφος του Κοσσόβου καταστράφηκαν».

Ο Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας ενημέρωσε για το πρόγραμμα αναστηλώσεως Ιερών προσκυνημάτων του Κοσσυβοπεδίου, τα οποία ζημιές εξαιτίας των βανδαλισμών ή καταστράφηκαν. Στο πρόγραμμα υπό την αιγίδα της UNESCO συμμετέχει και η Ρωσική Πολιτεία.

«Επισκεπτόμενος το Κοσσυβοπέδιο ο ίδιος διαπίστωσα ορισμένους ερειπωμένους Ναούς. Τώρα ενεργοποιήθηκε πρόγραμμα αναστηλώσεως των κατεστραμμένων ιερών προσκυνημάτων υπό την αιγίδα της UNESCO. Στα πλαίσια αυτού η Ρωσική Ομοσπονδία αποφάσισε τη χορήγηση δυο εκατομμυρίων δολαρίων για την αναστήλωση των Ναών. Ένα εκατομμύριο έχει ήδη κατατεθεί ενώ το δεύτερο, πιστεύω, θα κατατεθεί κατά το τρέχοντα έτος.

Φρονώ ότι δεν πρέπει να περιοριζόμαστε με αυτά, διότι πολύ σημαντική είναι η διατήρηση της παρουσίας των Ορθοδόξων μοναχών και μοναζουσών σε εκείνες τις Σερβικές Ιερές Μονές, οι

οποίες ευρίσκονται σε εχθρικό περιβάλλον και όπου σύντομα θα στερηθούν της προστασίας των διεθνών ειρηνευτικών δυνάμεων».

Ο Πρόεδρος του ΤΕΕΣ κρίνει ως εσφαλμένη την απόφαση μεταβιβάσεως της προστασίας των Ορθόδοξων Ιερών Μονών του Κοσσόβου και Μετοχίων από διεθνείς δυνάμεις στις τοπικές αρχές:

«Υπάρχουν σοβαρές επιφυλάξεις ότι οι άνθρωποι θα φοβούνται να επισκέπτονται τα μοναστήρια και εξαιτίας αυτού οι μοναχές και οι μονάζουσες θα λιγοστεύουν εκεί όλο και περισσότερο. Άλλωστε αυτά τα προσκυνήματα μπορούν να υπάρχουν ομαλά μόνο με την προϋπόθεση της παρουσίας των μοναχών εκεί. Γι' αυτό από την πλευρά μας είμαστε πρόθυμοι να στείλουμε μοναχούς για να υπηρετούν εκεί, έστω και «με βάρδιες», εκφράζοντας έτσι την αλληλεγγύη και παρέχοντας βοήθεια στους Σέρβους αδελφούς και αδελφές μας, οι οποίοι βρέθηκαν σε αυτή τη δύσκολη κατάσταση.

Έχω σοβαρές αμφιβολίες για το ότι οι Αλβανοί του Κοσσόβου θα είναι σε θέση να εξασφαλίσουν την ασφάλεια των Σέρβων μοναχών σε Μονές του Κοσσόβου. Όλοι διαπίστωσαν τις μέχρι πρόσφατα παρανομίες στο Κόσσοβο, ενώ τα εγκλήματα τα οποία διαπράχθηκαν εκεί εξετάζονται μέχρι και σήμερα. Γι' αυτό ήταν ευκαίριο πολύ ώστε οι διεθνείς δυνάμεις να μείνουν για να προστατεύσουν τα παλαιά ιερά χριστιανικά προσκυνήματα του Κοσσόβου και Μετοχίων μέχρι την οριστική σταθεροποίηση της καταστάσεως».

Το 2014 συμπληρώνονται 100 χρόνια από την έναρξη του Πρώτου Παγκόσμιου Πολέμου και όλο και περισσότερο επίκαιρο γίνεται το θέμα της διατήρησης της μνήμης των Ρώσων στρατιωτών πεσόντων στα Βαλκάνια εκείνα τα χρόνια. Κατά τη διάρκεια της επισκέψεώς του στο Βελιγράδι ο Μητροπολίτης Ιλαρίωνας συμμετείχε στο μνημόσυνο, το οποίο τέλεσε ο Πατριάρχης Σερβίας Ειρηναίος στο μνημείο τάφο των Ρώσων στρατιωτών, πεσόντων υπέρ της Σερβίας κατά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Μιλώντας για τους αδελφικούς δεσμούς μεταξύ του Σερβικού και του Ρωσικού λαού στο διάβα των αιώνων, ο Σεβασμιώτατος κ. Ιλαρίωνας τόνισε:

«Η Ορθόδοξη πίστη είναι εκείνη η οποία μας συνδέει στο διάβα των αιώνων. Ο Ρωσικός λαός επανειλημμένως απέδειξε, ακόμα και με το αίμα του, την προθυμία να υπερασπίζεται όχι μόνο τα δικά του συμφέροντα, αλλά και να προστατεύσει τους αδελφικούς λαούς. Μια σαφή απόδειξη αυτών είναι οι τάφοι των Ρώσων στρατιωτών στο Σερβικό έδαφος. Ειδικότερα το μνημείο, όπου προσευχηθήκαμε με τον Πατριάρχη Ειρηναίο, τοποθετήθηκε στο μαζικό τάφο των Ρώσων στρατιωτών, πεσόντων κατά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Δεν είναι μόνο μνημείο όσων έπεσαν στο σερβικό έδαφος, αλλά όλων των δυο εκατομμυρίων Ρώσων στρατιωτών, πεσόντων στον πόλεμο στο διάστημα 1914-1917. Από όσο γνωρίζω αυτό το μνημείο είναι μοναδικό.

Είναι πολύ σημαντικό ώστε οι τάφοι να διατηρούνται σε ευπρεπή κατάσταση, για να διατηρείται η μνήμη των θυσιών, που προσφέρθηκαν εκείνη την τραγική εποχή».

Κλείνοντας ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας πάλι στράφηκε στο θέμα του Κοσσόβου και Μετοχίων τονίζοντας ότι η υπηρεσία των ιερέων και μοναχών σε Ναούς και Μονές του Κοσσυβοπεδίου είναι αγώνας ομολογητών, απαραίτητος για την διατήρηση αυτών των παλαιών Ορθόδοξων προσκυνημάτων για τις μέλλουσες γενιές. «Θα μπορέσουμε να τα διατηρήσουμε μέχρι να υπάρχουν μοναχοί και κληρικοί, οι οποίοι θα θυσιάσουν εξαιτίας αυτών την άνεση και την ασφάλειά του». Ο Μητροπολίτης Ιλαρίωνας ευχήθηκε το κουράγιο και την υπομονή σε όλους τους Σέρβους, που μένουν σήμερα στο Κόσσυβοπέδιο και εξέφρασε την ελπίδα στην ομαλοποίηση της καταστάσεως στην περιοχή και όσοι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους θα μπορέσουν να επανέλθουν.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/55782/>